

Od 1. nov. dalje
naročnina mesečne
90 din, za inozem-
stvo 50 din — no-
deljska izdaja co-
loletno 96 din, za
inozemstvo 120 din.
Uredništvo:
Kopitarjeva ul. 6/III.
Tel. 40-61 do 40-05

SCLOVENECE

Izaja vsak dan zjutraj razen ponedeljka in dneva po prazniku.

Cok. rač. Ljubljana
št. 10.650 za naroč-
nino in št. 10.349
za inserate
Uprava: Kopitar-
jeva ulica 6
Tel. 40-01 do 40-05
Podruž.: Maribor,
Celje, Ptuj, Jesenice,
Kranj, Novo mesto,
Trbovlje

Mussolinijevo dnevno povelje

Izraža večno hvaležnost italijanskega
naroda junaškim borcem na Grškem

Nekje v Italiji, 24. aprila, Stefani. s. Po podpisu premirja, ki je bilo objavljeno
včeraj, je Mussolini na vojsko naslovil naslednje dnevno povelje:

Vojski na grškem bojišču! Po šestmesečni hudi borbi je sovražnik položil orožje.
Zmaga plačuje vaše krvave žrtve na izredno težavnem ozemlju in venča naše zastave z
novo slavo. Domovina je, kakor vedno, ponosna na vas. V tem trenutku se italijanski
narod spominja in pozdravlja z ginjenostjo svoje junaške sinove, ki so padli v alban-
skem boju in vam, ki ste jih maščevali, izreka svojo večno zahvalo. Naj živi Kralj! —
Mussolini. — Iz vrhovnega poveljstva, dne 23. aprila.

Premirje podpisano v Solunu

Italijansko vojno poročilo št. 323

Nekje v Italiji, 24. aprila, Stefani. s. Uradno poročilo št. 323 generalnega štaba
italijanske vojske pravi:

Prediranje na grško ozemlje
se je brez prestanka nadaljevalo do 18. včeraj,
ko so nehale sovražnosti na bojišču devete
in enajste armade. Med boji v teh zadnjih
dneh je bilo približno 6000 mož naše vojske
izločenih iz boja, od teh je bilo med mrtvimi
in ranjenimi približno 400 častnikov.

Naši bombniki so napadli zasidra-
ne parnike v pristanišču Patras in v zalivu
Milo.

V vzhodnem delu Sredozemskega morja
so nemški bombniki v celo zadeli parnik z
8000 tonami.

V noči na 23. april so letala nemškega
letalskega zbora večkrat napadla pomorsko
oporišče La Valetta (Malta) in so na-
pravila škodo in zanetila požare. En rušilec
je bil potopljen.

V severni Afriki je sovražnik s
podporo letalstva vnovič poskusil prebiti ob-
roč, ki se vedno bolj zožuje, moral pa se je
umakniti ter pustiti v naših rokah mnogo
ujetnikov in avtomatičnega orožja.

Italijanska in nemška letala so večkrat
napadla s strmoglavskimi poleti naprave in
ladje, ki so bile zasidrane v pristanišču To-
bruk, en parnik je bil potopljen, številni drugi
pa hudo poškodovani. Med letalskimi dvoboji
je bilo sestreljenih šest letal.

V vzhodni Afriki nadaljuje so-
vražnik s svojimi napadi pri Dessieu, toda
naše čete ga zadržujejo. V Motti (Amhara)
odgovarja naše topništvo sovražnemu ognju.

Solun, 24. aprila, Stefani. s. Premirje med ita-
lijanskimi, nemškimi in grškimi pooblaščenici je
bilo podpisano v neki vili na gričih okoli Soluna,
kjer sedaj prebiva maršal List. Uvodni razgovori
so se začeli že dne 22. aprila v Larissi in Janini.

Fronta pri Termopilah predrta

Nemško uradno vojno poročilo: Kapitulacija grške armade

Berlin, 24. aprila, DNB. Današnje poro-
čilo nemškega vrhovnega poveljstva pravi:

V razvoju napadov nemških oddelkov glo-
bok v krilo grške severne armade je prišlo
— kakor je že bilo objavljeno s posebno ob-
javo — od dne 20. aprila naprej do krajevnih
vdaj in do ponudb premirja na 12. nemško
armado.

Dne 22. aprila je grško odposlanstvo tudi
poveljniku italijanske 11. armade na epirski
fronti ponudilo vdajo celotne od te armade na
severu in od nemških čet na vzhodu zaprte in
od zvez z ozadjem odrezane grške epirske in
macedonske armade.

Kapitulacija je bila med zavezniki
vrhovnim poveljstvom na eni strani in grškim
vrhovnim poveljnikom na drugi strani skle-
njena v Solunu.

V boju z grškimi zaščitnimi oddelki je
bila v ozemelsko zelo ugodni Termopiliški
postojanki sovražna fronta pre-
drta. Med Larisso in Lamo (Lamio) je bilo
zaplenjenih 30 angleških tankov.

Letalstvo je večerj podnevi in ponoči
bombardiralo angleška letališča, poškodovalo
z bombami in z ognjem iz strojnih in topov
na letalih mnogo letal, ki so bila razporejena
na tleh. Bombe so tudi zadele hangarje, barake
in municijska skladišča na letališčih.

Podnevi so bile napadene pristaniške na-
prave v Harwichu, in sicer zelo uspešno.

Močni oddelki bojnih letal so ponoči pri
slabi vidljivosti bombardirali znova vojno pri-
stanišče Plymouth in s številnimi rušilnimi
in zažigalnimi bombami zadele tovarniške na-
prave in skladišča, kjer so divjali požari še
po napadih, ki so jih letala izvedla na to pri-
stanišče v prejšnji noči. Tako so tod nastala
nova huda razdejavanja, predvsem v velikih skladi-
ščih petroleja, ki so gorela že po prvih
bombah.

Prav tako uspešno je bilo napadeno v pre-
tekli noči tudi vojno pristanišče Portsmouth.

Bojna letala so južno od Wicka z dvema
bombnimi zadetkoma zažgala sovražni rušilec,
vzhodno od Aberdeena pa so poškodovale dve
veliki trgovski ladji.

Nočni lovei so sestrelili eno sovražno letalo.
Polaganje min okoli angleških pristanišč se je
ponoči in podnevi po načrtu nadaljevalo.

Lahka nemška bojna letala, ka-
kor tudi nemški in italijanski strmoglavci so več-
raj v spremstvu lovskega letal napadla večkrat pri
Tobruku obkoljenega sovražnika. Zadetki bomb
v celo so izločili iz boja angleške tanke in razbili
kolono motornih vozil. Prav tako so bombe zane-
tile precejšnje požare. V pristanišču so še od vo-
jne sposobnih ladij več ladij močno poškodovale,
ena ladja pa je bila potopljena. V letalskem boju
je pri teh napadih sovražnik izgubil dve bojni le-
tali vrste »Bristol-Blenheim« in štiri lovska letala
vrste »Hurricane«. Naše letalstvo je izgubilo eno
letalo.

Nad otokom Malte je bilo sestreljeno še eno
sovražno lovsko letalo vrste »Hurricane«.

Nad nemškimi državnim osamcem ni bilo
bojev.

Dnevno Hitlerjevo povelje nemški vojski

Berlin, 24. aprila, j. DNB: Voditelj Nem-
čije in vrhovni poveljnik vse nemške oboro-
žene sile Adolf Hitler je izdal včeraj dnevno
povelje na nemško vojsko v jugovzhodni Ev-
ropi. V tem povelju pravi med drugim: »Če
je nemški vojak dokazal, da je znal v snegu
in ledu visokega severa premagati Angleže,
bo svojo dolžnost izpolnil tudi na vročem
jugu.«

Veliko zborovanje v New Yorku zoper vojno

Newyork, 24. aprila, Stefani. O. Veliko zbo-
rovanje v newyorški operi Manhattan, ki je bilo
prirejeno proti ameriškememu posegu v vojno, je
imelo ogromen uspeh. Občinstvo je prihajalo v po-
slopje s toliko avtomobili, da je policija okoli po-
slopja morala ustaviti ves drug promet, da so la-
hko ljudje prihajali do opere. Veliki zvočniki so
bili postavljeni izven poslopja, da bi prenašali
Lindberghov govor. Na zborovanje je prišla tudi
skupina pristaev posega v vojno, pa zborovanja
ni upala motiti. Več sto nosilcev napisov za po-
seg v vojno se je skušalo približati poslopju, toda
množica jih je hitro razgnala. Nekaj radijskih po-
staj ni hotelo sodelovati z drugimi radijskimi dru-
žbami, ki so hotele prezreti to zborovanje in so
prinašale govore številnim milijonom poslušalcev.

Razmejitvev zasedenih dežela na Balkanu je zapleteno vprašanje

Dunajski sestanek grofa Ciana z Ribbentropom ni določil končnih meja

Bratislava, 24. aprila. j. Bratislavski radio
poroča: Kakor se je izvedelo so potekali dvo-
dnevni razgovori med italijanskim zunanjim
ministrom grofom Cianom in nemškim zuna-
njim ministrom von Ribbentropom v zelo pri-
srčnem ozračju. V berlinskih političnih krogih
se je o vsebini teh razgovorov dalo izvedeti
toliko, da sta se oba zunanja ministra zavez-
niških držav razgovarjala o vseh vprašanjih, ki
se tičejo novega stanja na balkanskem polotoku
in jugovzhodu Evrope. Prvenstveno sta oba
zunanja ministra govorila o posledicah
razpada Jugoslavije in o vprašanjih, ki se tičejo
nove samostojne države. V berlinskih politi-
čnih krogih poudarjajo, da je balkansko vpra-
šanje silno zapleteno in da zaradi tega ni mo-
goče pričakovati hitrih odločitev in naglih
ukrepov. Tako težkih in zapletenih vprašanj
drugje v Evropi namreč ni. V berlinskih poli-
tičnih krogih pravijo, da na Dunaju niso dole-
čevali kakšnih stalnih novih meja na Balkanu,
pač pa so se določevali obseg posameznih za-
sedb, ki prihajajo v poštev za Italijo, Nemčijo,
Bolgarijo in Madžarsko. Te odločitve bodo
veljale za čas, dokler se ta vojna ne konča. Po
končanih razgovorih je italijanskega zunanjega
ministra grofa Ciana sprejel tudi voditelj Nem-
čije Adolf Hitler. Berlinski politični krogi konč-
no poudarjajo, da je bil ta sestanek ponovno
potrdilo za složnost in strnjeno Italije in
Nemčije ter vseh držav, ki so pristopile k
trojnemu paktu.

Albanske zahteve po Kosovu in Čamuriji

Sofija, 24. aprila, Stefani. s. Bolgarski dnevniki
pišejo o grškem zlomu in pravijo, da so proti-
angleške demonstracije v Atenah in v drugih gr-
ških krajih prišle prepozno. Listi tudi poudarjajo,
da so popolnoma propadli angleški in ameriški

načrti o balkanski fronti proti državam osi. —
Dnevnik »Utro« naslavlja prisrčne besede alban-
skemu narodu, ki bo zaradi italijanskih zmag proti
Jugoslaviji in Grčiji lahko uresničil svoje zakonite
zahteve po Kosovu in Čamuriji.

Položaj angleške vojske na Grškem

Solun, 24. aprila, Stefani. s. Prebivalstvo je
vedno bolj nerazpoloženo proti Angležem. V
več krajih je prišlo že do protiangleških de-
monstracij.

Izvedlo se je, da so grške baterije z otoka
Theos streljale na dva angleška parnika, ki sta
odvažala čete na varno. En prevoznik parnik je
bil hudo poškodovan. Angleški rušilec, ki je
spremljal oba parnika, je odgovoril, nato pa se
je oddaljil.

V nekem kraju v Tesaliji je grško prebi-
valstvo ubilo angleške vojake, ki so ropali in
plenili grško posestvo. Pred prihodom nemških
čet v Volos so bile tam velike demonstracije
proti Angležem, ki so se vkrcali na parnike.
Angleške oblasti so hotele grške mornarje pri-
dobiti za to, da bi spremljali parnike v Egipt,
toda grški mornarji tega niso marali storiti.

Stockholm, 24. aprila, Radio Roma. s. Po-
ročila, ki so prispela semkaj, pravijo, da se v
avstralskem parlamentu nadaljuje kritiziranje
o tem, kako so avstralske čete uporabljali v
Grčiji. Avstralska opozicija dolži vlado, da pri-
kriva resnico o razvoju na bojišču.

Budimpešta, 24. aprila, Stefani. s. Dopisnik
Assoc. Press poroča, da je položaj Angležev
v Grčiji huji, kakor pa je bil pri Dunquer-
queu. Londonski radio že vse dni ponavlja, da
je položaj v Grčiji resen. Angleško letalstvo
se ne brani samo pred sovražnimi strmoglavci,
ampak mora tudi braniti prometne zveze angle-
ške armade. Angleški radio tudi priznava, da
angleških čet niso poslali na Balkan, da bi po-
magale Srbom in Grkom, ampak samo zato, da
bi ustvarile novo bojišče proti državam osi. Ta-
ko je angleško izdajstvo popolnoma razkrin-
kano.

Berlin, 23. aprila. V grških pristaniščih, ki
so jih zasedle nemške čete, zlasti še v Volosu,
so številni grški mornarji izjavili, da so mi-
nili poslednji dnevi angleškega gospodstva nad
njimi in da so angleške čete pri svojem odhodu
zaslegle vse ladje, da so na njih pobegnile. Ker
pa tudi Grki bežijo na vse kraje, je v lukah

vse zbegano, da so nastale že prave pravcate
prekucije in poulične borbe, saj bi vsakdo rad
čim prej odnesel zdravo kožo.

Uradni razglasi

Prepovedano je blago
čezmerno prodajati

Kr. Civilni Komisar za zasedeno slovensko
ozemlje

odreja:

Čl. 1. Prepoveduje se vsem producentom, tr-
govcem na debelo in drobno prodajati privatnikom
živila, blago za obleke, tkanine ter obutev nad nor-
malno potrebo.

Čl. 2. Kdor se bo zoper to pregrešil, bo takej
aretiran ter izročen pristojnemu sodišču, ki ga bo
kaznovalo po zakonu proti nakopičevalcem živin in
blaga, blago bo zaplenjeno in koncesija odvzeta.

Čl. 3. Ta naredba stopi takoj v veljavo.

Ljubljana, dne 23. aprila 1941-XIX.

Kr. Civilni Komisar
za zasedeno slovensko ozemlje:
Emilio Grazioli, s. r.

Poštna, telefonska in telegrafska tarifa za notranji promet

Kr. Civilni Komisar za zasedeno slovensko
ozemlje

odreja:

Poštna tarifa za notranji promet na slovenskem
ozemlju, zasedenem po italijanski vojski, se raz-
širja na vse poštne pisemske pošiljke, brzojavke in
telefonske pogovore v Italijo.

Ta odredba stopi v veljavo dne 23. aprila 1941-
XIX.

Ljubljana, 21. aprila 1941-XIX.

Kr. Civilni Komisar
za zasedeno slovensko ozemlje:
Emilio Grazioli.

Imenovanja komisarjev za okr. glavarstvi Logatec in Kočevje

Ljubljana, 23. aprila 1941-XIX

Kr. Civilni komisarjat za zasedeno sloven-
sko ozemlje objavlja:

Kr. Civilni Komisar je v smislu svojega
polnomočja, ki mu je bilo dano, imenoval fa-
šista dr. Giovannija de Siggoreo in Umberta
Rosin za Komisarja v okrajnih glavarstvih Ko-
čevje in Logatec.

Dr. Giovanni de Siggoreo je sprejel tudi
funkcijo Komisarja za kočevsko občino.

Papež sprejel 1000 parov novoporočencev

Rim, 23. aprila. Danes dopoldne je bil velik
sprejem pri papežu. Približno štiri tisoč oseb se
je zbralo v sprejemni dvorani. Naštetje so med
drugimi tudi 1000 parov novoporočencev. Ko je
papež Pij XII. obšel dvorano, je dal vsem roko v
pojub.

Argentina ostane nevtralna

Buenos Aires, 24. aprila. Radi Roma. s. Pod-
predsednik argentinske republike je izjavil
časnikarjem, da bo Argentina strogo nadalje-
vala s svojo politiko nevtralnosti in je zato odlo-
čno izključil možnost, da bi argentinska vlad-
da plenila trgovske ladje, ki so v argentinskih
pristaniščih.

Nemci zasedajo grške otoke

Sofija, 24. aprila. j. Radio: Nemški oddelki, ki
so odpluli iz bolgarskih pristanišč v Traciji, so za-
sedli grški otok Samotraké. Nemški oddelki so se
tjaki pripeljali s splavi in čolni.

Rimski radio pa poroča, da so Nemci, ki so se
vozili na motornih čolnih, zasedli tudi grški otok
Thasos, ki leži nasproti tracijskemu pristanišču
Kavali. Obenem nadaljujejo Nemci zasedbo vseh
bližnjih grških otokov.

Severna in srednja Grčija. Grška armada v Macedoniji in Tesaliji se je vdala.

Radio Ljubljana v mreži E.I.A.R.

Prihodnji teden že začne s tečajem italijanščine

V »Slovenec« smo poročali, da se je iz ljubljanskega radija že spet oglašila naša »kukavica«.

Posebno važna pridobitev naše kukavice pa bo tečaj italijanskega jezika, ki ga bo radijska postaja začela že prihodnji teden. Vodstvo tečaja bo imel naš priznani strokovnjak, docent za italijanski jezik in literaturo g. dr. Stanko Leben. Tečaj bo seveda kar najbolj praktičen, tako da nas bo čimprej seznanil z bistvenimi lastnostmi italijanskega jezika in nam tako omogočil razumevanje in preprosto razgovornost. Kakor čujemo, bo tečaj italijanskega jezika zvečer ob torkih, četrkih in sobotah. Radijski poslušalci bodo prav gotovo s to odločitvijo zadovoljni, zlasti, če bo tečaj toliko kasnoro na večer, da bo večina svoje vsakodnevne pošte že opravila in mogla vsako uro poslušati tečaj. »Slovenec« bo vsak dan zjutraj, ko bo na večer tečaj, prinašala redno tudi ključ oziroma pisma navodila g. prof. Lebna, tako da bodo naši čitatelji lahko s časopisom v roki nasledovali predavatelja.

Glede sporeda ljubljanske radijske postaje omenjamo, da z malenkostnimi spremembami velja za sedaj vsak dan razen nedelje približno naslednji oddajni red:

Jutranja oddaja: 7.30: Poročila v slovenščini. 7.45: Lahka glasba (plošče). 8: Napoved časa, lahka glasba. 8.15: Poročila v italijanščini (iz Rima). Opoldanska oddaja: 12.30: Poročila v slovenščini. 13: Napoved časa in poročila v italijanščini (prenos iz Rima). 13.15: Koncert (prenos iz Rima). 14: Poročila v italijanščini (iz Rima). 14.10: Poročila v slovenščini. 14.20: Plošče in sporočila.

Popoldanska oddaja: 16.45: Poročila v slovenščini. 17: Napoved časa in poročila v italijanščini (prenos iz Rima). 17.15: Prenos koncerta iz Rima do 18.

Večerna oddaja: 19.30: Poročila v slovenščini, nato plošče. 20: Napoved časa in poročila v italijanščini (prenos iz Rima). 20.15: Pisan reprodukcija koncert. 20.30: Večerni koncert do 21.30.

Kako se je vdala srbska vojska

Očividce pripoveduje o srečanju srbske vojske z nemškimi generalom von Weichsom. Prav na fronti so prišli srbski parlamentarci iskat nemške postojanke, da bi jim razložili položaj srbske vojske. Eden od njih, neki višji častnik, ki ga je poslalo poveljstvo srbske vojske, je prišel na postojanko nemškega poveljnika. Dotični višji častnik, ki mu je bila videti na obrazu utrujenost in živčna izmučenost, se je vsedel na stol, čakajoč odgovora nemškega poveljstva, ki ga je moral takoj odnesti svojim predstojnikom. Prišel je bil iz Uzič, iz mesta med Belgradom in Sarajevom, ki so ga pozneje zasedle nemške čete. Zmeraj obdan od nemških častnikov je čakal približno eno uro na poveljstvu, ker je bil poveljnik armade, kateremu bi moral izročiti svojo prošnjo, prav tedaj na poletu v Belgradu.

General von Weichs je slednjič v družbi svojih pribojnikov prišel na poveljstvo. Poverjenik Srbov je povedal v kratkih besedah namen svojega prihoda in mu izročil svoje poveljnice. Nemški general je vzel na znanje predajne listine srbskega poveljnika in ga je začel natančno izpraševati. Besedilo je sestavilo poveljstvo pete armade, pečati so bili v redu, pisanje je bilo sestavljeno v latinici. Podpis pa je bil Miroslav Tomić, poveljnik pete armade. Besedilo se glasi:

»S strani poveljnika Nj. Veličanstva mi je znano, da se je kraljeva vlada odločila ustaviti vojskovanje. Kraljeva vlada »prosi«, naj se sovraštvo takoj ustavi in tudi bombardiranje z letali.«

Takoj potem je srbski pooblaščenec spet prišel k generalu von Weichsu, ura pa je bila točno dvanajst. Pogovor med njima je bil najkrajši. General je odgovoril, da je brezpogojna predaja srbske vojske sprejeta.

Pojavil se je drugi pooblaščenec srbske vojske, ki je bil ves blede in je begal z očmi, kakor bi iskal pomoči. Prav nič ni vedel, komu bi lahko odnesel ta odgovor. Ni vedel, ali so te listine zares potrjene s pečatom vlade in pete armade, ali je ta armada v Nišu ali v Sarajevu, ni vedel v imenu čigavega poveljstva bi vse to izvršil in slednjič niti ni vedel, kdo je pravzaprav poglavar države. Pri tem pa so ordonančni častniki prišli na pomoč in mu pokazali pot, po kateri naj čimprej pride do tistih, katerim bi ponesel odgovor.

Ni bilo še vse pripravljeno za odhod parlamentarca, ko se je pojavil drugi srbski častnik, da bi tudi on govoril o predaji. Ta je prišel od desete srbske divizije, ki je bila del druge armade in ki je bila na postojanki v drugem kraju. To je bil kapetan visoke postave in močatega nastopa. Tudi njegov obraz ni ničesar razodeval. Takoj je razumel poslanstvo, ki ga je imel njegov predhodnik. Kapitan ni bil Srb, imel je madžarsko zveneče ime in tudi izgovarjava je takoj dala spoznati, kakšnega rodu je. Po kratkih pojasnilnih besedah je bila tudi ta formalnost kmalu končana. Nekaj oseb, kar jih je bilo navzočih pri tem prizoru,

je odšlo iz sobe. Tudi oba parlamentarca sta odšla.

Nato je preteklo še nekaj časa, preden smo dobili odgovor srbske vojske. Takoj nato je naša vojska nadaljevala svoj zmagoslavni pohod. (»Piccolo«.)

Banat so zasedli Nemci

Dodatno k včerajšnjemu članku o zasedbi Vojvodine po Madžarih moramo omeniti, da je zasedla Banat nemška vojska. Nemška vojska je imela svoje oporišče v Temišvaru, kjer je bila tudi velika letalska baza.

Na banatski fronti ni bilo dosti bojev, ker se je srbska vojska odstranila iz Banata že na velikonočno soboto, dne 12. aprila. Nemška vojska je vkorakala v glavno mesto Banata, Petrovgrad — Veliki Bečkerek — v ponedeljek, dne 14. aprila. V času od sobote do ponedeljka pa so prevzeli varstvo v Banatu oboroženi oddelki domače nemške milice.

S prihodom nemške vojske so bili postavljeni na vodstvo uradov Nemci, poleg njih pa so ostali v uradih prejšnji srbski uradniki, da se omogoči normalen potek upravnega in gospodarskega življenja. Uradni jezik je nemški in kjer se to ne da izvesti, začasno srbski.

Za župana v Petrovgradu je bil postavljen Nemec Jožef Ghion, ki je uvedel v nekdanjem jugoslovanskem Banatu nemški poletni čas, tečaj marke napram dinarju je bil določen na 20 din za 1 nemško marko. Cene se ne smejo zvišati, vsa živila iz zalog morajo biti naprodaj in sploh se mora vpostaviti vse gospodarsko življenje. Zidovske trgovke so zaprte in nosijo napis: »Jüdisches Geschäft«. Zidje pa so zaposleni pod nadzorstvom pri delih, ki koristijo skupnosti. Nekdanji jugoslovanski Banat je torej nemški.

Obnova gospodarskega življenja

Vojni dogodki posegajo vedno globoko tudi v gospodarsko življenje. To smo čutili že prej, še bolj pa to čutimo sedaj, ko nam gre za obnovo gospodarskega življenja.

Sedaj ko je pri nas upostavljen red, je gotovo prva naloga misliti na obnovo gospodarskega življenja, ki je v veliki meri zastalo, delno zaradi novih meja, delno zaradi prehodnih težav, zaradi odsotnosti številnih ljudi, zaradi poškodovanih prometnih naprav itd.

Na polju obnove gospodarskega življenja nas čaka brez števila problemov in gotovo ni samo želja vseh zainteresiranih, da pride do te obnove, temveč je to tudi želja merodajnih okupacijskih oblastev. Težave so sicer velike, toda z dobro voljo ter v sodelovanju z oblastmi bodo najštevilnejše težave gotovo premagane.

Predvsem moramo obnoviti kmetijsko proizvodnjo. To je važno zaradi tega, ker nam zemlja rodi samo enkrat ali dvakrat letno in ni kot tvornica. Posebno biva kranjski del slovenskega ozemlja z Ljubljano vred je bil v pogledu kmetijske proizvodnje zelo pasiven. Le redki predeli so da-

Hrvatska zahvala in udadost Hitlerju

Za Hitlerjev rojstni dan je glasilo hrvatskega vstaškega gibanja »Hrvatski Narod« dne 20. aprila prinesel dolg članek, kjer vodji nemškega naroda Adolfu Hitlerju izreka zahvalo in vdanost hrvatskega naroda za izvršeno osvoboditev. Med drugim naglašala te misli.

»Hrvatski narod se bo izkazal vrednega te pomoči in vsake žrtve, katero so sinovi nemškega naroda storili za nas, izvršujoč zapoved svojega velikega vodje. Imamo tudi vse pogoje, da se izkažemo vredne. Hrvat in Hrvatska v zgodovini nikoli nista bila nezvesta, nikoli nevaležna. Hrvatski narod ima vse vrline konstruktivnega naroda.

Hrvatski narod je celih 20 let z največjo simpatijo spremljal boj velikega nemškega naroda, ker je videl, vedel in čutil, da je ta boj po svojem bistvu pravičen. Toda od časa velikega prepoda nemškega naroda je hrvatski narod vedel in razumel, da je nemški narod končno dozorel, da lahko v Evropi in v svetu zavzame tisti položaj, ki mu pripada po njegovih odlikah in moči.

Neizmerno se veselimo, ker pravična stvar nemškega naroda tako uspešno napreduje. Pri tem nismo sebičneži. Ne veselimo se zgolj svoj svobode. Želimo, da bi novi duh pravice, ki je njegov nosilec prav tako Adolf Hitler kakor veliki narod, kateremu načeluje, končno okreplil zgradbo, ki je že postavljena, ki pa pomeni novo dobo za človeštvo.

To je najbolj vroča želja naših vasi, naših trgov in mest.«

Takojšnja smrtna kazen za plenilce v Zagrebu

Hrvatski vojskovodja general Kvaternik Slavko je izdal 19. aprila tole zapoved: »Ponovno sem dobil potrjena poročila, da četniki in različna druga razbojniška druhal pod imenom vstašev hodi v različne tuje hiše in stanovanja ter pleni. Varnostnim organom naročam, da take ljudi in plenilce na kraju samem ustrelje. Meščane opozarjam, da nima nihče pravice hoditi v mirne meščanske domove brez predpisane legitimacije zakonite oblasti. Pooblaščen meščane, ki bi jih tako nadlegovali nepoklicani ljudje, naj se takoj upro. Nihče, razen redarstvenih organov, ki pa imajo predpisano legitimacijo, ne sme uradovati v zasebnih stanovanjih. Posebej pa pozivam se vstaše, naj na take plenilce, kateri skrunijo njihovo častno ime, strogo pazijo in izročajo policiji.«

Pet držav priznalo Hrvatsko

Zagreb, 24. aprila. Radio Roma. s. Dosedaj so neodvisno Hrvatsko priznale Italija, Nemčija, Madžarska, Slovaška in Bolgarija.

Izgubljena angleška podmornica

Lizbona, 25. aprila. Iz Londona angleško mornariško poveljstvo priznava, da je bila potopljena angleška podmornica »Minerva«, ki je bila narejena l. 1934 in je imela 571 ton.

lju, pri čemer se bodo pojavile velike težave, toda teh se ne smemo ustrašiti. S sodelovanjem vsega našega prebivalstva in italijanskih oblastev se bodo dale te težave prebroditi, tako da bo obnovljeno gospodarsko delo pri nas.

Zastopniki Novinarskega združenja sprejeti pri Kr. Civilnem Komisarju

Ljubljana, dne 23. aprila 1941-XIX. Kr. Civilni Komisar za slovensko sasedeno ozemlje objavlja.

Predvčerajšnjem je Kr. Civilni Komisar Emilio Graziosi sprejel na Komisariatu zastopnike novinarske organizacije časnikarjev in profesionalstov.

Delegacija je bila sestavljena takole: Predsednik Združenja in glavni urednik »Jutrac« Stanko Virant; podpredsednik comm. dr. I. Ahčin, glavni urednik »Slovenca«, comm. Božidar Borko, kulturni urednik »Jutrac«, blagajnik in urednik »Slovenca« Karl Potočnik, urednik ter tajnik »Jutrac« in poslovodja Združenja J. Prunk. Gospoda Prunk in Virant sta v imenu vseh naslovila na Kr. Komisarja vdani pozdrav časnikarjev in profesionalstov ter sta mu zagotovila še enkrat polno sodelovanje in popolno lojalnost za fašistično vlado.

Potem sta se toplo zahvalila Kr. Komisarju za naklonjenost, ki jo je izkazal časopisom, ker jim je dovolil redno izhajanje že takoj prvi dan zasedbe in sta prepričana, da bo enako naklonjen tudi v bodoče.

Kr. Komisar je vrnil pozdrav in ponovil še enkrat, da je fašistična Italija prišla semkaj po volji Luceja in da bo zastavil vse svoje sile, da se bodo razna vprašanja, ki se postavljajo v interesu slovenskega prebivalstva rešila.

Potem je navzočim razložil polno sodelovanje časnikarjev ter se z njimi še nadalje razgovarjal o časniških vprašanjih in o najvažnejših problemih, ki so še predmet hitrega proučevanja od strani zainteresiranih izvedencev.

Zveza trgovskih združenj v Ljubljani je prejela od Kr. Civilnega Komisarja za sasedeno slovensko ozemlje pod št. VIII. No. 93/1 sledeče obvestilo: Kraljevi Civilni Komisar za sasedeno slovensko ozemlje, naroča, da se smejo živila in vse življenjske potrebščine (tudi obleka, čevlji in manufaktura) v trgovinah na drobno in v proizvodnih obratih prodajati za konzum samo v najnujnejših potrebnih količinah. (V toliko se sprejme določila uredbe o obsegu blagovne prodaje z dne 18. januarja t. l., Sl. list 73/9.)

Slovenske žrtve vojske

13. Tomaž Dolinar, rojen 1912 v Bukovem vrhu, občina Poljane, tja pristojen, ustreljen 11. aprila 1941 v Polhovem Gradcu pred gostilno Grašič od bežečih srbskih granicarjev iz Sovodnja. Ko se je vračal od vojakov v civilni obleki, so ga srečali pred navedno gostilno in ga brez vsakega poviada ustrelili večkrat v hrbet. Dolinar je bil prav zgleden fant, prej član fantovskega odseka v Črnem vrhu, zadnji čas pa na Jesenicah, kjer je bil zaposlen pri KID.

14. Pavel Koprivec, rojen 1909 v Črnem vrhu št. 63, tja pristojen, je bil ustreljen v noči od 10. na 11. aprila od bežečih srbskih vojakov v Ligojni, občina Vrhnika. Zapušča ženo in štiri nepreskrbljene otroke.

15. Stanko Milavec, strojnik Jugoslovanske tiskarne, umrl 12. aprila 1941 za posledicami hude bolezni, ki si jo je nakopal v vojski.

16. Vinko Kožuh, nadzornik Jugoslovanske tiskarne in knjigarne, umrl 21. aprila v Ljubljani kot žrtev hude živčne bolezni, ki si jo je nakopal v vojski.

Lepo prosimo naše čitatelje in prijatelje za nadaljna obvestila o slovenskih žrtvah vojske. Prosimo pa samo za taka obvestila, kjer je nesporno ugotovljena smrt.

Kje je jugoslovanska vlada

Lisbona, 24. aprila. Radio Roma. s. Eden je v spodnji zbornici izjavil, da sta se bivši jugoslovanski kralj in jugoslovanska vlada preselila na bližnji vzhod, kjer vlada nadaljuje s svojim delom. Eden je tudi izjavil, da ne ve, kje biva Maček.

Budimpešta, 24. aprila. Stefani. s. Dnevnik »Uj Magyarzag« poroča, da sta jugoslovanska poslanika v Budimpešti in v Sofiji, ki sta bila na poti v Moskvo, prejela od svojega tovariša Gavriloviča v Moskvi ukaz, da naj spremenita smer svojega potovanja in da naj čez Odeso odpotujeta takoj v Carigrad. Najbrž bosta od tam odpotovala v Jeruzalem.

20 ameriških torpedovk

Washington, 23. aprila. o. Stefani. Na časniškem shodu je ameriški mornariški minister Knox izjavil, da se je Washington odločil, da bo odstopil dvajset torpedovk od osemindvajset, ki jih ima ameriške brodogradje. Te lahke edince bodo poslale čim prej preko Atlantskega morja, da bodo mogle takoj prevzeti neke tajne službe.

Nemške izgube na Balkanu

Berlin, 24. aprila. Radio Roma. s. Številke nemških izgub v bojih na Balkanu so mnogo manjše, kakor pa so bile številke v poprejšnjih bojnih pohodih na Poljsko, Norveško, Nizozemsko, Belgijo in Francijo.

Vitamin »K« — čudovita življenjska prvina

Filadelfija, 23. aprila. Doktor Henrik Dam, visokoškolski docent Kodanjske univerze, je odkril vitamin »K« in je razložil ameriškim visokošolskim velikanski pomen tega vitamina za človeško telo. Med drugim vpliva vitamin »K« zlasti na možgansko mrežo in je zato skoraj edino zdravilo za vnetje možganske mreže ali meningitisa, ki je tako nevarna bolezen posebno med dorasčajočo mladino. Vitamin »K« so prvič dobili v čisti obliki leta 1939. Sicer ga dobimo v zeleni barvi zelenjave (v klorofilu), v vlakninih rastlin. (United Press.)

Poizvedovanja

Črno aktovko sem dne 23. t. m. pozabil v dolenskem vlaku. Prosim poštenega najditelja, da vrne dokumente, ki so se nahajali v aktovki, to je 2 potrdili o oddanem avtomobilu na ime Lavrič in Lamič na naslov: J. Lavrič, Cankarjevo nabrežje 1, proti nagradi.

P. S. Pinžgari

Pod svobodnim soncem

Povest davnih dedov

130.

131.

130.
Iz množice so čuti jezni vzkliki, kakor: »Streljaj!« — »Saj ne zna!« — »Vrzite ga s konja!«

131.
Iztok pa ostane miren. Tudi pri tretjem krogu še ne izstrelj puščice. Čuje se ponovno grozeče mrmranje... Kar nenadoma pa dvigne lok — in mahoma je postalo v areni tiho ko v grobu.

132.
Iztok se sunkoma obrne na konju in pomeri na kragulja... Ljudstvo v areni je v mrzličnem pričakovanju...

133.
Tetiva loka je zabrnela, puščica je bila izstreljena!

132.

133.

Dobne novice

Koledar

Petek, 25. aprila: Marko, evangelist; Ervin, škof.

Sobota, 26. aprila: Mati dobrega sveta; Marcellin, papež in mučenec. — Lunina sprememba: mlaj ob 14.25. Herschel napoveduje spremenljivo vreme.

Novi grobovi

† Župnik Karel Plot

V St. Janžu na Dol. je umrl v sredo ondotni župnik Karel Plot. Pokojni je bil rojen dne 7. decembra 1898 v župniji Hinje in bil v mašniški posvečen dne 29. junija 1922. Kot kaplan je služboval v Kočevju in v Ribnici, bil nato župni upravitelj v Banjaluki pri Kočevju in od 1. 1936 župnik v St. Janžu. Pogreb bo v soboto, 26. aprila, ob 10 v St. Janžu. Naj v miru počiva!

† V Ljubljani je mirno v Gospodu zaspala gospa Franja Podržaj, posestnica. Pogreb bo v soboto, 26. aprila ob 4 popoldne z Zal, kapela sv. Krištofa, k Sv. Križu.

† V Ljubljani je umrl gospod Rudolf Schulz, star 78 let. Pogreb bo v petek z Zal, kapela svete Marije, k Sv. Križu.

† V Stični je v 76. letu življenja umrl gospod Jože Gorišek, posestnik, trgovec in gostilničar. Pogreb bo v petek ob 10 popoldne iz hiše žalosti na domače pokopališče v Stični.

Naj jim sveči večna luč! Zaljubljenim naše iskrene sožalje!

Dr. Muster Josip

Subičeva 3, tel. 29-92

ordinira zopet kot običajno

— Sošolci župnika Plota se opozarjajo, da opravijo zanj tri svete maše.

— Starše dijakov, ki so bili v šoli za rezervne pehotne in topničarske častnike v Sarajevu, obveščamo, da so njihovi sinovi vsi živi in zdravi ter da so še vedno v Sarajevu. Pričakujejo, da jih bodo te dni odpravili domov. Kdor želi podrobnejše podatke, naj se glasi v Ljubljani na Pogačarjevem trgu 3 od 10 do 12 popoldne.

— Tržaški list »Il Piccolo« je v svoji številki z dne 24. aprila letos povzel članek iz »Slovenca« o naših podprtih mostovih.

— Borovniški viadukt že popravljajo. Jugoslovanska vojska je v noči od velikega četnika na veliki petek razstrelila, ko se je umikala, tudi močnega železniškega most pri Borovnici. Sedem velikih dvojnih kamenitih obokov nekako v sredi mostu se je s strahotnim treskom sesulo. Na obeh krajih je precejšen del viadukta še obstal, kljub temu, da je bila detonacija tako silna, da so jo slišali več kakor 10 km daleč. S tem je bila prekinjena tako važna železniška zveza s Trstom. Podrtih je bilo na tej progi sicer še več mostov, vendar ni nobeden tako velik in tako pomemben. Potniški promet, ki je bil prav tako prekinjen, si je pomagal z zvezo do Vrhnike po vrhniški progi, medtem ko je do borovniškega viadukta sedaj že osebni železniški promet obnovljen. Počiva pa še ves tovorni promet, ki je za preskrbo Ljubljane in za izmenjavo medsebojnih dobrin izrednega pomena. Zato je Kr. Komisariat za zasedeno slovensko ozemlje že te dni ukazal, naj se čimprej popravi in obnovi borovniški most. Sedaj je že zaposlenih s popravilom tega močnega mostu več sto delavcev, ki pod strokovnim vodstvom hitijo, kar je mogoče, da bi se ta največja prometna ovira čim prej odpravila.

— Barle Alojzij, orožniški polkovnik, se do danes še ni vrnil iz Banjaluke. Kdor ve kaj o njem, se lepo naproša, da sporoči proti povračilu stroškov uradništvu »Slovenca« v Ljubljani, Kopitarjeva ulica št. 6.

— Kdor kaj ve, kje se nahaja moj sin Petrič Branko, rez. peš. podporočnik, in g. dr. Gabrček iz Ljubljane, ki sta službovala skupaj v Negotinu - Krajinu, naj mi sporoči na naslov: Petrič Alojzij, Suvoborska 14, Ljubljana 7.

— Naprošam vsakogar, ki kaj ve o dr. Dragu Zalarju, rez. inž. poročniku, da javi na naslov: Minka Zalar, Dol. Logatec 10.

— Pogrešamo zdravnika dr. Borštarnja Marjana. Odšel je 31. marca v Glavno vojno bolnico, Beograd, 10. t. m. pa baje v Valjevo. Vljudo prosimo poročila o njem. Stroške povrnem. Borštarn Franc, Ljubljana, Medvedova ul. 27.

Ljubljana

Veliko zanimanje za trgovine mestne prodajalne. Medtem, ko je bil četrtkov živilski trg povprečen, tako po obisku prodajalcev kot kupcev, je bilo zanimanje ljubljanskih gospodin za trgovine mestne prodajalne v novih tržnicah zelo živahno. Od jutra pa skoraj do dvanajstih so v vseh štirih prodajalnah prodajali z vso naglico. Masti so prodali 2500 kg, dalje je šlo 22 vreč krompirja in za okrog 7000 din kaše, ješenja in fižola. V petek zjutraj bodo začeli prodajati tudi jajca. Bodo poceni; prodajala pa se bodo v omejenem številu, menda po 4 na osebo. Tudi prodaja jajc bo izpeljana na krušne karte.

Gordka J. C. Mayer, Ljubljana

obvešča svoje cenj. odjemalce, da bo delajna prodajalna od 25. do vključno 28. t. m.

vsled predelave prta

Cenejši oddelek in engros bo zaprt.

1 Koncert Glasbene Matice. V ponedeljek, 28. t. m., bo v mali filharmonični dvorani intimitni koncert, ki ga bo izvajal trio: Ornikova, Sedlbauer in Lipovšek. Na sporedu Beethoven, Suk, Arnič. Vstopnice v Matici knjigarni.

1 Namesto venca na grob g. Vinka Kožuhar so darovali najemniki stanovanjske hiše Vošnjakova ul. 4 Vincencijevi konferenci Marijinega oznanjenja znesek 220 din v korist siromakom.

1 Cena mleku je bila v Ljubljani pred 15. marecem največ 3 din za liter, zato pa vse prodajalce mleka opozarjamo na uredbu z dne 15. aprila, da tudi cena mleku nikakor ne sme biti višja kot pred 15. marecem. Prodajalci, ki zahtevajo za blago višjo ceno, bodo po tej uredbi kaznovani z zaporom najmanj 15 dni in denarno globo od 5000 do 100.000 din, v veliki prodaji pa s stroгим zaporom najmanj 3 mesecev in denarno od 50.000 do 1.000.000 din. Razglas pomeni, da se morajo v mnogih primerih cene celo znižati. Okupacijske oblasti odločno vztrajajo na tem in ne bodo trpele nobenega izkoriščanja prebivalstva po brezvestnih trgovcih in obrtnikih. Opozarjamo torej vse prodajalce na stroge kazni, ki bodo zadele vsakogar, kdor bi prodal blago po višjih cenah, kakor so veljale 15. marca. Takim prodajalcem bodo vzete tudi koncesije in poslani bodo na prisilno delo. Mestni tržni urad vabi kupce, da vsak prekršek takoj naznanijo mestnemu tržnemu uradu v Mahrovi hiši.

1 Lažni uslužbenci mestne elektrarne. Mestna elektrarna ljubljanska opozarja svoje odjemalce, da se pri raznih strankah pojavljajo temni elementi, češ da morajo pregledati električni števec ali napeljavo. Zadržne dni je tak slepar ukradel neki stranki večji znesek. Inkasanti in pregledniki števec mestne elektrarne imajo s seboj legitimacije ter se na zahtevo morajo legitimirati. Vsakega, ki se ne more zadostno legitimirati, izročite najbližjemu stražniku.

1 Natečaj za regulacijo Ljubljane. Zaradi dogodkov, ki so ovirali delo, je ljubljansko mestno poglavarstvo v soglasju z razsodiščem podaljšalo rok natečaja za izdelavo regulacijske skice mesta Ljubljane in okolice za poldrug mesec do vstetega ponedeljka, 16. jun. 1941.

1 Za kanalizacijska dela potrebuje mestna občina tudi letos več raznovrstnih izdelkov iz litega železa in večjo množino cementnih cevi ter je dobavo že razpisala. Razpisano gradivo bo porabljeno predvsem za popravila in za manjša kanalizacijska dela. Večje nove kanalizacije delajo podjetniki, predvsem pa kanalizacijo Erjavčeve ulice in njenega podaljška po Kongresnem trgu mimo Kazine do kanalizacije Wolfve ulice. Zaradi minulih dogodkov so se dela sicer zavlekla, sedaj pa delo spet naglo napreduje.

1 Dve nesreči. V podkovski šoli je nagajiv konj brenil v trebuh 29-letnega kovaškega pomočnika Franca Murna, doma iz Dvora pri Novem mestu. Udarac je povzročil pri Murnu nevarno notranjo poškodbo in so ga reševalci prepeljali v bolnišnico. — Na Poti na Rakovo jelso se je 8-letni fantek Franc Rozman, sin prodajalke iz Ljubljane, obesil zadaj na voz in se hotel peljati. Pa je odletel z voza in pri tem zlomil desno nogo.

Če bi pa močlal, bi se izognil vsem neizgodbam in si zagotovil velike koristi. Ker je edini vedel že pet dni naprej, kaj se bo zgodilo, se je lahko s tem tudi okoristil. Poslal je v Pariz brzojavko, ki se je glasila: »Zgodil se bo važen dogodek. Kupujte zlato rudnike v neomejeni količini!«

To bodo njegovi uradniki izvršili. Po padcu meteorja so akcije zlatih rudnikov brezdvomno tudi padle in jih je bilo mogoče dobiti za vsako ceno. Kakšen preokret bo, ko bodo zvedeli za preokret dogodka. Akcije bodo poskočile na svojo prvotno ceno, v veliko korist njihovega srečnega lastnika.

Bankir je dobro zadel. Še tistega dne so bili na borzi kupljeni vsi zlati rudniki, ki so bili na razpolago. Ta veliki nakup se je hitro raznesel in povzročil nemajhen nemir. Banka Lesseur je bila poznana kot izvrstna banka in gotovo ni počenjala lahkomiselnih stvari. Tu je bilo nekaj skritega. Tako so vsi mislili in akcije so že zaradi tega nekoliko poskočile.

Prepozno je bilo. Udar je bil končan. Robert Lesseur je imel več kot polovico proizvodnje zlata na svetu v svojih rokah.

Medtem je Cefiren spreminjal svoj stroj. Razvstil je po njem žice, da so se križale v zapletenih krogih. V sredino je vstavil dva nova reflektorja. Po petih dneh je bil s tem poslom gotov in je pričel delati.

Ker je bil njegov boter zraven njega, je lahko pokazal svoj dar govora.

»Moj stroj« je pričel in sklenil električni tok, z nima na sebi nič skrivnostnega in hudičevega. Ni drugega ni kot organ transformacije. Električni dobiva v navadni obliki, oddaja pa jo v višji, ki sem jo jaz odkril. Ta steklenka, ki jo vidite tu, ko se vrtil, mi je služila, da sem privlekel meteor na zemljo. S pomočjo žarometov, v čigar sredini se nahaja, oddaja posebne struje, ki sem jih imenoval eliptično nevtralne. Kot že nje ime pravi, se premika kot elipsa ima pa lastnost, da odbija vsako materialno telo, s katerim pride v

Gledališče

Drama: Začetek ob 17. uri: Petek, 25. aprila: »Severna lisica«. Izven. Globoko znizane cene od 14 din navzdol. — Sobota, 26. aprila: »Trideset sekund ljubezni«. Red B.

Opera: Začetek ob 17. uri: Petek, 25. aprila: Zaprt. — Sobota, 26. aprila ob 3: »Princeska in zmaj«. Krstina in mladinska predstava. Izven.

Lekarne

Nočno službo imajo lekarne: dr. Piccoli, Dunajska cesta 6; mr. Hočevar, Celovška c. 62; mr. Gartus, Moste, Zaloška c. 47.

Novice iz Hrvatske

Visok obisk v Zagrebu. Začetek tega tedna je prišel v Zagreb vrhovni poveljnik nemške vojske general feldmaršal v. Brauchitsch in si je ogledal vse vojaške ustanove nemške vojske v Zagrebu.

Največji hrvaški dnevnik je sedaj »Hrvatski narod«, glasilo hrvaškega vstaškega gibanja. List izhaja tretje leto. Prej ni bil dovoljen. Poleg tega lista izhaja samo še »Hrvatski glas«. Glasilo dr. Mačka, »Hrvatski dnevnik«, ne izhaja več.

Politični komisarij v židovskih, slovenskih in srbskih podjetjih na Hrvaškem. Na sestanku narodnih sindikatov in delavskih ustanov v Zagrebu je bila izdana resolucija, ki zahteva od hrvaške vlade, naj se v vsa židovska, slovenska in srbska podjetja po potrebi postavijo politični komisariji, ki naj store vse, da se delo v teh podjetjih redno nadaljuje. Industrijske, trgovske in obrtniške zbornice pa naj dajo naslove teh podjetij. Na predlog teh komisarijev se lahko takoj stavijo pod hišni zapor ter pod nadzorstvo vstavev vsi podjetniki in njihovi poslovodje, ki ovirajo, ali bi lahko ovirali redno delo v podjetjih.

Socialne smernice poglavarja Hrvaške dr. A. Pavelića. Zastopniki hrvaških narodnih sindikatov so obiskali poglavarja dr. Pavelića ter mu obrazložili svoje nazore o bodočem socialnem redu na Hrvaškem. Poglavitnik jim je dal nato nekaj važnih programatičnih izjav glede ureditve odnosov med delom in kapitalom. Rekel je, da bo največji del hrvaške industrije podržavljen. V državne roke bodo prešla vsa rudarska in gozdarska podjetja. Kar je obča narodna last, ne sme služiti posrednim. Nadalje bodo v kratkem predpisane najnižje plače, s katerimi bodo lahko delavci krili svoje potrebe. V državi Hrvaški ne bo smel nihče živeti brez osebnega dela. Pri nas bo delo, je izjavil dr. Pavelić, edina in največja vrednost. Borzni in drugi špekulanti pri nas ne bodo uspevali. Kar se tiče delavskih socialnih ustanov, bodo vse te ustanove (delavske zbornice, uradi za zavarovanje delavcev) preosnovane in poenostavljene po predlogih delavskih in nameščenskih organizacij, ki imajo največ izkustev. O sindikalnih organizacijah je rekel dr. Pavelić, da bodo na Hrvaškem dovoljeni le edinstveni in obvezni delavski sindikati, ki bodo uradno zastopali delavske koristi. V kratkem bo organiziran izlet delavcev in nameščencev v sosednje in prijateljske države, da bodo lahko delavci videli tamkajšnje delavske razmere in organizacije. Zastopniki delavskih organizacij so izročili dr. A. Paveliću spomenico s predlogi za nove socialne zakone in naredbe. Predlogi so vsebovani v 20 točkah in se zavzemajo za totalitarno državno in socialno politiko, za edinstvene in obvezne delav-

ske organizacije, za obvezno dolžnost osebnega dela itd. Zanimiva je točka 18., ki zahteva, naj se odvzame državljanstvo vsem osebam, ki niso imele domovinske pravice na področju države Hrvaške pred letom 1918.

Zidje na Hrvaškem ne smejo v javne lokale. Po odredbi notranjega ministra države Hrvaške je vsem Zidom prepovedan vstop v kavarne, restavracije in gostilne te države.

Imena vseh 900 zagrebških ulic bodo pregledali. Iz Zagreba poročajo, da so imeli na mestnem poglavarstvu zelo važno sejo, kjer so sklepali o spremembi nazivov zagrebških ulic. Najprej bodo spremenjena imena tistih ulic, ki spominjajo na jugoslovansko preteklost. Pozneje bodo ponovno pregledana imena vseh 900 zagrebških ulic, da bo vprašanje naziva zagrebških ulic končno popolnoma rešeno v zadovoljstvo vseh Hrvatov in Zagrebčanov. Končni predlog bo dobil v potrditev poglavitnik dr. Pavelić ter notranji minister dr. Budak.

Lepo nagrado dobi,

kdor poda pojasnila, na podlagi katerih bi mogli najti naslednje izgubljene konje in vole:

1. Konj »Fuchs« svetlorjav, star 10 let, 165 cm visok, široka prsa, zadnje noge malo krive, glavo nosi nizko, na čelu bela lisa, prevzet v Virmaših pri Škofji Loki in dodeljen 2. lahkeemu konjičkemu vodu.

2. Konj »Pras« rdeč, star 12 let, visok 155 cm, v zadnjih nogah malo trd, prevzet v Virmaših pri Škofji Loki, dodeljen 6. lahkeemu konjičkemu vodu.

3. Konj »Sultane« rdeč pram, 14 let, na levem očesu ima mreno, zadnja leva noga debelejša, velik povešen vamp, malo zlekjen, visok 165 cm, prsna mera 180 cm, oddan pekarski četi pri Ljubljani, Tomačevu, štab bataljona.

4. Kobila »Dobrica«, 16 let, rdeča, visoka 165 cm, zadnja leva noga malo pokvarjena, na rodnici pretrgana, zelo živahna, oddana na Logu pri Brezovici pri Ljubljani in dodeljena 1. vozarskemu eskadronu.

5. Kobila »Fuchs«, rjava, 14 let, visoka 158 cm, na glavi lisasta, malo zlekjenja, prednje noge postavljene na ven, med zadnjimi nogami zarastlina stare rane, odpeljana na umiku proti Preserju pri Borovnici.

6. Konj »Fuchs«, rjav, na glavi lisast, 170 cm visok, vrat malo oguljen, z istopljeno kostjo na prsih, zelo močne postavbe. Rekviriran pri umiku in odpeljan proti Preserju pri Borovnici.

7. Konj »Fuchs«, 12 let, rjav, z liso na čelu, visok 168 cm, zadnja noga malo bela, prednja kopita slaba. Oddan je bil v starem logorju na Vrhniki, 2. tehnični četi, 3. posadnemu bataljonu.

1 vol svetlosiv, z ravnimi velikimi rogov; 1 vol rumen, z lepo zakrivljenimi rogov; 1 vol rumen, nizke čokate postavbe; 1 vol temnosiv.

Vsi voli so do 7 let stari, težki po ca. 700 kilogramov, imajo zapiljene 3 zazeze na rogu in so vsi podkovani. Prevzeti v Dobrunjah pri Ljubljani od Pekarske čete.

Točne navedbe in pojasnila poslati na: Inž. Milan Lenarčič, Verd, p. Vrhnika.

Odšel je v večnost naš bivši poslovodja in dolgoletni sodelavec, gospod

Rudolf Schulz

S svojim neumornim delom si je zagotovil naš trajni spomin.

Šumi,

tovarna bonbonov in peciva v Ljubljani.

dotiko. Skupina njenih tuljav tvori votel valj, odkoder je izgnan zrak, kot tudi vsaka druga materija, tako da ni v valju nič. Razumete vrednost te besede nič? Veste, da je povod v prostoru nekaj in da je moj valj za trenutek v ozračju edina točka, kjer ni nič. Kratke trenutke, mnogo krajši od bliska. To edino mesto, kjer je popolna praznina, je žleb, odkoder izhaja neuničljiva energija, ki jo ima zemlja zaprti in ujeti v materiji. Moja vloga se je torej omejila, da odkloni oviro.

Gospod Lesseur je z zanimanjem spremljal davanje.

»Zato boš s strojem odbil meteor«, je dejal. »Da, stric«, je odgovoril Cefiren. »Poslušajte me pazljivo. Razdaljo do meteorja točno poznam in sicer znaša pet sto enajst metrov in osem in štirideset centimetrov. Če proti temu usmerim svojo strujo...«

To govoreče je Cefiren premikal majhno pravo.

»Storil sem«, je nadaljeval. »Struja mora nati tri centimetre pred meteorjem, ki ga osvobodila energija s te strani obkoljava. Toda to je premalo, da bi premaknil tako maso, ki se je prilepila ob zemljo, zato moram uporabiti tudi druga sredstva.«

Cefiren je dal roko v stroj. Ena izmed steklenk je pričela tiho breneti.

»Opazili boste«, je pojasnjeval, »da se ta nova steklenka ne vrtil enako kot druge. Zato je tudi njen učinek drugačen. Izpušča posebne struje. Imenovala jih bova, če hočete, premoštrne nevtralne struje, da jih bova ločila od prejšnjih. Tem strujam ni treba določevati dolžine. Šle bi v neskončnost, če jih ne bi zadrževal meteor, v katero ga sem jih usmeril. Kakšne so te struje? V resnici so le pene materijskih atomov na zadnji stopnji sprostitve, kot so tudi vse ostale električne struje, zvok, toplota in tudi svetloba. Pojm o njih majhnosti boste razumeli šele, če vam povem, da v tem trenutku udarjajo na površino meteorja in sicer jih treh v sekundi sedem sto pet-

deset milijonov. To je torej pravo bombardiranje. To vse skupaj mi omogoča, da spravim meteor v morje.«

»Vendar se meteor ne premika«, je dejal Lesseur.

»Premika se bo«, je odgovoril Cefiren. »Malo potrpljenja, kdo naj obrzda vse to. Iz tretjega žaromet bom poslal še druge atomske bombe, in sicer ne na meteor, ampak na zemljo, kjer stoji. Videli boste, da se bo ta zemlja jela počasi rušiti in s pomočjo teže bo meteor zdrknil v morje.«

Cefiren je dal roko v stroj. Tudi tretja steklenka se je pričela vrteti.

»Stric«, je dejal, »zdaj se bova smejala.«

20. poglavje

KI GA BOSTE MORDA NERADI ČITALI, TODA GA BODO PISEC MORAL NAPISATI TAKEGA, KOT GA BODO OZNACEVALI ASTRONOMSKI LETOPISI.

Silen krik je zavel po otoku, ko je zlata masa prvič zdrhtela. Vsi pogledi so se obrnili v eno stvar. Ali je bil privid, ali pa se je meteor res premaknil? Kaj je bilo temu vzrok? Ali je jela zemlja popuščati?

»To bo konec zadeve, če pade v morje«, je dejala Arkadija.

»Konec, ki ne bo prinesel nič slabega«, je menil Cet.

»Ampak vse dobro«, je dodal Francis.

Niso se motili. Meteor je res drsel v morje. Gotovo je zemlja popuščala. Če ne bo vzdržala, se bo meteor privlekl do kraja ravnine in bo zdrknil v morje.

Splošno začudenje je bilo združeno z rahlim prezirnim proti tej zemlji, ki ne more nositi tako dragocenegega tavora. Škoda, da je meteor padel na otok in ne na bazaltno steno grönlandskega primorja, kjer bi milijarde ne bile večno izgubljene za človeštvo.

Lov na meteor

Lesseur je poskočil kot bi se opeknel. Pobladel je od silnega razburjenja. Prepričan je bil, da je Cefiren zmožen vsega.

»Tega ne boš storil!«

»Bom. Nič me ne more zadržati. Dovolj mi je in hočem vse čimprej končati.«

»Toda ne misliš, nesrečnik...«

Bankir je nenadoma utihnil. Modra in zapeljiva misel se mu je spredla v možganih. Nekaj trenutkov je bilo temu velikemu vojskovodji denarnih bitk dovolj, da je pregledal novi načrt z dobrih in slabih strani.

»No, stori...« je zašepetal.

Prepričan je bil, da je stvar dobra.

»Ne bom se več prepiral s teboj«, je dejal iskreno. »Meteor boš vrnil v morje? Vrzi ga, samo počakaj še nekoliko dni.«

»Lahko«, je dejal Cefiren. »Na stroju moram nekaj spremeniti zaradi novega dela, ki ga bo opravljal. To bo trajalo okoli pet dni.«

»Dobro«, je dejal bankir in se napotil v Uper-nivik, dočim se je njegov botrovec vrzel na delo.

Ne da bi izgubljal čas, je šel Lesseur na Atlantic, čigar dimnik je takoj jel izpuščati gost dim. Dve uri nato se je bankir vrnil na kopno, Atlantic pa je odpul na morje.

Kot vse, kar je duhovitega, je bil tudi Lesseurjev načrt čisto preprost.

Od dveh odločitev, da pokaže svojega botrovec četam, ki bi mu onemogočile delo, ali pa bi ga pustil, naj dela ka rhuče, je bankir rajši izbral poslednjo.

V prvem slučaju bi lahko računal na priznanje vlad in bi gotovo dobil del blaga. Toda koliko? Verjetno zelo malo, a še tisto bi bilo brez vrednosti, ker je vrednost zlato zelo padla.

Mali oglasi

V malih oglasih velja vsaka beseda i dia; tenitovanjki
glasi i dia. Dobelo tiskane naslovne besede se računajo
svoje. Najmanjši snesek sa mali oglaš i dia. - Mali
oglas se plačuje tako pri naročilu. Pri oglasih
reklamnega značaja se računa snokolonska, i mm visoka
sedma vrstica po i dia. - Za pismene odgovore glede
malih oglasov treba priložiti snamka.

Posestva

»REALITETA«

posestna posredovalnica
v Ljubljani je samo
v PREŠERNOVI ULICI 54
Nasproti glavne pošte
Telefon 44 - 20

Vse

senj. kupee nepremičnin
prosimo, da se stalno vsak
dan oglašijo v naši pisarni
v svrhu podrobnih infor-
macij odnošno ogledov, ker
sino primorani prodati ti-
stim, ki se prvi odločijo.
Vsak dan nove nepremič-
nine na razpolago.

Kupimo

vsako hišo od 50.000 do več
milijonov. Posestna posre-
davalnica v Prešernovi ul.
54/L »REALITETA«.

Hiše kupimo

visokopriprilčne, enonad-
stropne in večnadstropne.

Parcele

prodajamo: v šiški, št.
Vidu poleg škofijskega
zavoda, v Mednem ob Sa-
vi in na Kodeljevem.

Zajec Andrej

posredovalnica nepremič-
nin, Ljubljana, Tavčar-
jeva ulica 10. tel. 35-64.
Stanovanje tel. 768 v št.

Poizvedbe

za živali

Iščem konja

ki je temnorjav, na čelu
majhna bela lisa, sliši na
ime »Ričo«, žig št. 17,
označka K. - Sporoči se
naj proti nagradi i. Cer-
ne, št. Vid nad Ljubljana,
no, Vižmarje 66. (e)

Nagrado dobi

kdor sporoči, kje je konj
»fuksa« z rumeno grivo in
rumenim repom, podolgo-
vato belo liso na sredini
glave, desno uho zareza-
no brez dlake, pod koma-
tom postrizeno grivo in
žig št. 1166. Pečnik, Tyr-
seva 203. (e)

Kobilo

prama, griva na obe
strani, noge in rep črn.
št. 68, iščem. Nagrada
dobra. Pojasnila na obči-
no Krka pri Stični. (e)

Iščem dva konja

rjavca, »pubi« star 8 let,
visok 160 cm, objem 175
cm, žig 13; »pram« star
7 let, visok 153 cm, ob-
jem 170 cm, žig 14. Naj-
ditelj dobi nagrado 2000
dinarjev. - Slamič Fr.,
Ljubljana, Gosposvetska
cesta 6. (e)

Iščem kobilu

pramo, 11 let staro, vi-
soko 163, široko 180 cm,
na glavi ima zvezdo,
grivo do sredine vratu,
zadnja desna noga ima
zaraščeno rano, ki jo po-
kriva rep, dolg do kolen.
Oddana je bila tehnični
četi i. plan. bataljona v
škofji Loki. - Sporočiti
proti nagradi na župan-
stvo občine Smlednik. (e)

Iščem konja

voz in konjsko opremo
pod št. 2312. - Pojasnilo
proti primerni nagradi na
naslov: Franc Stanovnik,
posestnik, p. Horjul 20.

Iščem

dva težka vprežna konja,
rujavca, ki sem ju oddal
8. bateriji v Zg. Zadobro-
vo, dne 3. marca t. l. in
sta dobila žig št. 1169 in
1170. Baterija je bila ba-
je razpuščena v občini Hi-
nje v Šuših Krajini. Iščem
tudi težak voz z diro, s
katerim so vozili vojaki
med Trebnjem in Novim
mestom. Kdor mi sporoči,
kje lahko dobim konja,
oz. voz, dobi nagrado, -
Matko Curk, stavbenik,
Ljubljana, Mirje št. 1.

Iščemo konja

ki ima na kopitu št. 1592,
rdeče barve z imenom
»Pubi« s sledečimi mera-
mi: 164 - 193 - 1929. Kdor
konja najde, dobi 500 din
nagrade. Obvestilo je po-
slati na Meščansko kor-
poracijo v Kamniku. (e)

Konja

prama, brez znakov,
srednje velikosti, oddane-
ga v Zablaci nad Škofjo
Loko, išče proti nagradi
Hotel Miklič, Ljubljana.

Iščemo:

i kobilu, pramo, z ime-
nom Cikra, z belo liso na
čelu, žig 2165; i kobilu,
pramo z imenom Kara, z
belo liso na čelu in na
nogi žig 3226; i konja
fuksa, z imenom Lisko, z
dolgo belo liso na čelu,
žig 3227; srednje težak
voz in komat. Sporočila
prosimo proti poštini na-
gradi na: Marjanščič,
Ljubljana, Poljanska 30.

Kdor pogreša konja

»Fuksa«, svetle barve,
ima belo grivo, dolgo liso
skozi nosnice, je srednje
velik in na kopitu ima
št. 217, naj se zglašijo pri:
Alojz Podraž, Čušperk,
Grosuplje.

Iščeta se konja

srednjetežka, eden bel s
črnimi pikami, št. 2634,
drugi temnordeč, št. 4108.
Z obema sta bila oddana
komata in težka voza.
Kdor konja prižene ali
pošlje točen naslov, dobi
nagrado. - Pogorelec
Edvard, Struge na Dol.

1500 din nagrade

dam tistemu, ki mi pri-
pelje kobilu, katero sem
oddal na Ježici za 3. ba-
terijo. Kobilu »dorjate«
»Miška« 204, visoko 150,
široko 177 cm, staro 8
let, ima na vratu za 10
cm porezano grivo. Na-
hajala se je pred 10 dne-
vi v okolici Ribnice. Tudi
tistemu, kateri mi pošlje
točno sporočilo, na podla-
gi katerega bom lahko
kobilu prevzel, nudim do-
bro nagrado. - Franc
Kremžar, strojno podjet-
je, št. Vid nad Ljubljano.

Konj

št. 2155 »fuksa«, z belo
liso na glavi, z močnim
dolгим repom in svetlo
grivo, se dobi pri A.
Hotku v Žužemberku 20.

Visok konj

pram, z belo liso na čelu,
zadnja desna noga spodaj
bela, prvi nogi imata niz-
ko kopito, brez žiga, vzet
v škofji Loki v 3. planin-
ski bataljon. Lastnik ga
dobi pri menl. Naslov v
upravi »Slovenca« pod šif-
ro »Z dokumenti 5458«.

Našla se je kobilu

brez številke, s tablico
na grivi »Išica«. Kdor je
njen lastnik, se naproša,
da pride po njo k Francu
Erčulju, Zdenska vas 24.
Videm - Dobrepolje. (e)

Lastnik kobile

prame, žig 224, naj javi
svoj naslov na upravo
»Slovenca« pod šifro »B«.
5485 (e)

Kupimo
VSAKOVRSNO
ZLATO
SREBRO - PLATINO
BRILJANTE
SMARAGDE SAFIRJE RUBINE
NISERE I.T.D. STARIŠKE
NAKITE TER UMETNINE
PO NAJVIŠJIM CENAM
STARA TVRDKA
JOS. EBERLE
LJUBLJANA, TYRŠEVA 2
HOTEL SLOH

Star aluminijum

kupimo. Livarna »Zvon«,
št. Vid. (k)

Službe

Iščete:

Vrtnar za zelenjavo

cvetlice in sadje išče
mesto. Naslov v upravi
»Slovenca« pod št. 5446.

Uajenci

Frizersko vajenko

sprejemem takoj. Naslov v
upravi »Slovenca« pod
št. 5475. (v)

Prodamo

Čebulčku

smo znižali ceno. Zasadite
z njim vsak prazen pro-
stor, ker je verjetno, da
bo po čebuli veliko povpra-
ševanje. - Sever & Komp.,
Ljubljana. (l)

Semena

domače črne detelje,
banaške lucerne, grahove
in trave

nudi v najboljši kakovosti
tvrdka Fran Pogačnik,
Ljubljana, Tyrseva cesta
št. 33 (Javna skladišča).

Premog

suha drva nudi

I. Pogačnik

Ljubljana, Bohoričeva 5
telefon 20 59
Postrežba brezhibna

Semenski krompir

priznan onelda in jubel
ter več merjaščkov v teži
od 30 do 100 kg ima na-
prodaj Kmetiska gospo-
darska zadruga v št. Vi-
du pri Stični.

Šivalni stroj

rabljen, globok voziček in
gramofon, prodam. Ma-
renčičeva 3. (l)

Prazne zabojčke od masti
proda mestni preskrbo-
valni urad ljubljanski.
Pismene ponudbe spreje-
ma mestna tržnica na Po-
gačarjevem trgu.

Poizvedbe

Lastnik avtomobila

št. 2885, znamke »Fiat«
se išče. Naslov v upravi
»Slovenca« pod št. 5437.

Kdo kaj ve

o voj. tehn. činovniku,
III. kl., Oberstarju Jo-
sipu, ki je bil poklican v
Tivat (arzenal) - Boka
Kotorska? Sporočila na:
Oberstar Micka, Sodra-
žica.

ZAHVALA. Za vse dokaze iskrenega sočutja, izraženega pi-
smeno ali ustmeno ob priliki smrti naše ljube mame

Marijane Vrečar roj. Loboda

izrekamo vse mnašo najprisrčnejšo zahvalo. Obenem se za-
hvalujemo vsem, ki so jo v boleznih obiskovali in ji s tem
lajšali bolečine, vsem, ki so jo pokropili in jo v tako lepem
število spremili na njeni zadnji poti, še enkrat najlepša hvala.
Maša zadušnica bo v soboto, dne 26. aprila 1941 ob pol sedmih
zjutraj pri Dev. Mar. v Polju.

Ljubljana, Vevče, Zalag, dne 24. aprila 1941.

Globoko žalujoči: Francelj, Miha, Mici - in ostalo sorodstvo.

Zahvala

Za mnogoštevilne izraze sočutja in sožalja, ki sem jih
prejela ob nenadni izgubi mojega ljubljene soproga

Kopača Tomaža

žel. uradnika v pok.

kakor tudi za poklonjeno cvetje, izrekam vsem prija-
teljem in njegovim stanovskim tovarišem, ki so dragega
pokojnika v tako častnem številu spremili na njegovi
zadnji poti, najtoplejšo zahvalo.

Sveta maša zadušnica bo v soboto, dne 26. t. m. ob pol
sedmih zjutraj v cerkvi sv. Franciška v šiški.

Ivana Kopačeva.

V neizmerni žalosti naznanjamo, da je naš nad vse ljubljani soprogo,
oče, stari oče, brat, stric in svak, gospod

Jože Gorišek

posestnik, trgovec in gostilničar

v sredo, 23. aprila 1941, previden s svetotajstvi za umirajoče, v 76. letu
mirno v Gospodu zaspal.

Pogreb nepozabnega bo v petek, dne 25. aprila 1941 ob 10 dopoldne
iz hiše žalosti na domače pokopališče v Stični.

Stična, dne 23. aprila 1941.

Žalujoči ostali

Schulz Rudolfa

v 79. letu starosti. — Pogreb nepozabnega pokojnika bo v petek, 25. aprila
ob 5 popoldne z žal iz kapele sv. Marije k Sv. Križu.

Prosim tihega sožalja.

Ljubljana, dne 23. aprila 1941.

Žalujoča soproga in ostali

Karola Plota

župnika v št. Janžu

Pokojnika priporočam v molitev.
Pogreb bo v soboto, dne 26. aprila 1941 ob desetih dopoldne.
št. Janž na Dolenskem, dne 24. aprila 1941.

Preželj Janko, kaplan

Karola Plota

župnika v št. Janžu

Prosim spomina v molitvi.
Pogreb bo v soboto, dne 26. aprila 1941 ob desetih dopoldne.
Ljubljana, dne 24. aprila 1941.

Papež Karel, bratranec, in sorodstvo